

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan, Iurie Diaconu,

judecând în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare, declarate de avocații Lozovscaia Tatiana și Dariiev Boris în numele inculpatului Cebotari Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 septembrie 2015, în cauza penală, în privința lui

Cebotari Ion Ion, născut la 22 octombrie 1984, originar și domiciliat în satul Ciocîlteni, raionul Orhei.

Termenul examinării cauzei:

1. *Instanța de fond de la 17.02.2015 pînă la 03.04.2015;*

2. *Instanța de apel de la 21.05.2015 pînă la 30.09.2015;*

3. *Instanța de recurs de la 11.12.2015 pînă la 29.03.2016.*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Sîngerei din 03 aprilie 2015, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, **Cebotari Ion** a fost condamnat:

- în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 140 ore, cu privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani;

- în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, la muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 100 ore.

În conformitate cu articolul 84 alin. (1) Cod penal, lui Cebotari Ion, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, s-a stabilit pedeapsa definitivă, muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 240 ore, cu privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

2. Prin sentința pronunțată, instanța a reținut că, Cebotari Ion, la 10.12.2014, aproximativ la ora 14:15, conducând autoturismul de model „BMW 316”, cu n/î S 567 KDD, pe str. Independenței din or. Sîngerei, a fost stopat de către colaboratorii de poliție și fiind suspectat în consum de droguri, a fost supus examinării medico-legale, fiind stabilit conform procesului-verbal de constatare a stării de ebrietate și naturii ei, nr.841 din 10.12.2014, faptul consumului substanțelor narcotice.

Tot el, la 10.12.2014, aproximativ la ora 14:15, în timpul ce a fost stopat de colaboratorii de poliție pe str. Independenței din or. Sîngerei, conștientizînd că în autoturismul său, de model „BMW 316”, cu n/î S 567 KDD, în ușa acestuia, se afla o mănușă în care era ținut un pachet cu marihuană și urmărind scopul evitării faptei depistării de colaboratorii de poliție a substanțelor narcotice în cauză, care anterior a produs într-un loc și timp nestabilit de către organul de urmărire penală și ulterior îl păstra și transporta, pentru consum personal, i-a transmis concubinei sale Pastramă Adriana, mănușă, în care se afla acest pachet cu marihuană.

În continuare, în aceeași zi, la ora 18:05 min, în incinta Inspectoratului de poliție Sîngerei, Pastramă Adriana, a predat benevol un pachet cu masa vegetală uscată, mărunțită de culoare verde, care conform raportului de expertiză nr.220 din 14.01.2015 este marihuană cu greutatea de 15,93 gr., în care a fost depistat componentul narcotic activ tetrahydrocannabinol care se atribuie către substanțe narcotice și este inclusă în lista nr.1, tabelul nr.1 „Substanțe narcotice, substanțele psihotrope neutilizate în scopuri medicale”, aprobată prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 1088 din 05.10.2004.

Potrivit listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, adoptate prin Hotărîrea Guvernului R.Moldova nr.79 din 23.01.2006, cantitatea marihuanei uscate cu greutatea de 15,93 gr., constituie cantități mari.

Analizînd probele în ansamblul lor, instanța de judecată a stabilit că, prin probele administrate nu este demonstrat faptul că, inculpatul urmărea scopul înstrăinării substanțelor narcotice. În cazul dat prin transmiterea mănușei concubinei sale Pastramă Adriana, în care se afla un pachet cu marihuană, inculpatul urmărea un singur scop, să evite fapta depistării de colaboratorii de politie a substanțelor narcotice. Astfel, instanța a conchis, că acțiunile lui Cebotari Ion urmează a fi calificate în temeiul articolului 217 alin. (2) Cod penal, după indicii, producerea, păstrarea și transportarea substanțelor narcotice, fără scop de înstrăinare, săvîrșită în proporții mari.

Prin urmare, instanța de judecată a calificat acțiunile inculpatului Cebotari Ion în temeiul articolului 264¹ alin. (1) Cod penal, după indicii, conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice și în temeiul articolului 217 alin. (2) Cod penal, după indicii, producerea, păstrarea și transportarea substanțelor narcotice, fără scop de înstrăinare, săvîrșită în proporții mari.

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, procurorul a declarat apel, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Cebotari Ion să fie recunoscut vinovat în săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul farmaceutic pe un termen de 4 ani, în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, a-i stabili pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 160 ore, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani. Conform art. 84 alin. (1), 87 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total, a-i stabili pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 80 zile, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul farmaceutic pe un termen de 4 ani și privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În motivarea cererii de apel a invocat, că instanța de judecată ilegală a recalificat acțiunile inculpatului de la art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, la art. 217 alin. (2) Cod penal. În cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești, referitor la circuitul ilegal al substanțelor narcotice, s-a stabilit că inculpatul Cebotari Ion i-a transmis concubinei sale Pastramă Adriana o mănușă în care se afla un pachet cu masa vegetală uscată cu conținut de substanță narcotică, pe care î-l păstra în ușa automobilului.

Astfel, procurorul a considerat, că acțiunile lui Cebotari Ion ce țin de circuitul ilegal al substanțelor narcotice urmau a fi calificate în baza art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, circulația ilegală a substanțelor narcotice în scop de înstrăinare, adică, procurarea, păstrarea, transportarea, înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice, săvârșită în proporții mari. Totodată indică, că sentința a parvenit la procuratura r-lui Sîngerei la data de 08.04.2015, astfel a solicitat repunerea în termen a apelului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 septembrie 2015, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza, cu pronunțarea unei noi hotărâri în latura pedepsei, după cum urmează:

Cebotari Ion Ion, se declară vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217/1 alin. (3) lit. f) Cod penal și aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul farmaceutic pe un termen de 4 ani.

Cebotari Ion Ion se declară vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264/1 alin. (1) Cod penal și aplicată pedeapsa sub formă de 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În conformitate cu art. 84 alin. (1); 87 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total, lui **Cebotari Ion** a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 80 zile, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul farmaceutic pe un termen de 4 ani și privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a constatat că, Cebotari Ion la 10.12.2014, aproximativ la ora 14:15, conducând autoturismul de model „BMW 316”, cu n/î S 567 KDD, pe str. Independenței din or. Sîngerei, a fost stopat de către colaboratorii de poliție și fiind suspectat în consum de droguri, a fost supus examinării medico-legale, fiind stabilit conform procesului-verbal de constatare a stării de ebrietate și naturii ei nr. 841 din 10.12.2014, faptul consumului substanțelor narcotice și tot el la 10.12.2014, aproximativ la ora 14:15, în timpul ce a fost stopat de colaboratorii de poliție, aflându-se la volanul autoturismului de model „BMW 316”, cu n/î S 567 KDD, pe str. Independenței din or. Sîngerei, avînd scopul înstrăinării ilegale a substanțelor narcotice, ca să nu fie depistate de colaboratorii de poliție, i-a transmis concubinei sale, Pastramă Adriana, o mânășă în care se afla un pachet cu masa vegetală uscată cu conținut narcotic, pe care îl păstra în ușa automobilului.

În continuare, în aceeași zi, la ora 18:05 min, în incinta Inspectoratului de poliție Sîngerei, Pastramă Adriana, a predat benevol un pachet cu masa vegetală uscată, mărunțită de culoare verde, care conform raportului de expertiză nr. 220 din 14.01.2015 este marihuană cu greutatea de 15,93 gr., în care a fost depistat componentul narcotic activ tetrahydrocannabinol, prin urmare se atribuie către substanțe narcotice și este inclusă în lista nr. 1, tabelul nr. 1 „Substanțe narcotice, substanțele psihotrope neutilizate în scopuri medicale”, aprobată prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 1088 din 05.01.2004.

În conformitate cu Hotărîrea Guvernului R. Moldova nr. 79 din 23.01.2006, privind aprobarea Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, 15,93 gr de marihuană uscată, depistată în trafic ilicit constituie cantități mari.

În atare situație instanța consideră, că în acțiunile lui Cebotari Ion sunt prezente elementele infracțiunii de conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, acțiunile lui fiind corect încadrate în baza art. 264/1 alin. (1) Cod penal și totodată în acțiunile lui sunt prezente și elementele infracțiunii de circulația ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor în scop de înstrăinare, adică, procurarea, păstrarea, transportarea, înstrăinarea ilegală a substanțelor narcotice, săvârșită în proporții mari și încadrează acțiunile lui Cebotari Ion și în baza art. 217/1 alin. 3 lit. f) Cod penal după cum a fost formulată în rechizitoriu.

Cauza a fost judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, iar conform pct. 30 Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție a RM „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, de către instanțele judecătorești” în cazul în care prima instanță, pronunțînd sentința în procedura simplificată, reține o altă situație și/sau o altă încadrare juridică decît cea constatată (stabilită) în rechizitoriu, instanța de apel din oficiu, conducîndu-se de prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, casează sentința primei instanțe și pronunță o nouă hotărîre, prin care constată situația de fapt și încadrează această faptă așa cum a fost formulată în rechizitoriu și stabilește o pedeapsă în conformitate cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Referitor la pedeapsa aleasă de prima instanță pentru infracțiunea prevăzută la art. 264¹ alin. (1) Cod penal, instanța de apel o consideră una legală și întemeiată care urmează a fi susținută deoarece este una echitabilă și în strictă conformitate cu prevederile art. 61 Cod penal și art.75 Cod penal precum și cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la fel în concordanță cu personalitatea inculpatului precum și circumstanțelor cauzei.

Cît ține de pedeapsa care urmează a fi stabilită inculpatului pentru infracțiunea prevăzută la art. 217¹ alin. (3) Cod penal instanța de apel consideră necesar de a fi sub formă de închisoare, după cum și este indicat în apelul procurorului, deoarece numai o astfel de pedeapsă este prevăzută la articolul penal, cu atît mai mult, că anume pedeapsa închisorii poate duce la corectarea inculpatului care pe lîngă faptul înfăptuirii circuitului ilegal de substanțe narcotice în scop de înstrăinare, a urcat la volanul unui automobil în stare de ebrietate narcotică, fapt care agravează esențial situația inculpatului. Instanța de apel menționează, că o astfel de pedeapsă va duce și la prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnatului cît și a altor persoane.

La stabilirea pedepsei definitive, care urmează să fie aplicată inculpatului pentru faptele comise, instanța de apel se conduce de prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal și i de prevederile art. 87 alin. (1) Cod penal, deoarece pentru infracțiunile comise sunt aplicate pedepse penale de diferite categorii.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, au declarat recursuri ordinare:

- avocatul Lozovscaia Tatiana în numele inculpatului Cebotari Ion, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței. Recurentul invocă dezacordul în partea ce ține recalificarea acțiunilor inculpatului în instanța de apel din art. 217 alin. (2) Cod penal, în art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal.

- avocatul Dariev Boris în numele inculpatului Cebotari Ion, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței. Recurentul invocă că apelul procurorului a fost declarat peste termen, iar acesta nici nu a solicitat repunerea în termen a apelului.

Totodată recurentul menționează că, instanța de apel nu a calificat corect acțiunile inculpatului motivînd că lipsește componenta infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. f) Cod penal, deoarece inculpatul nu a avut scopul de a înstrăina substanțele narcotice.

5.1. Procurorul, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate de către avocații Lozovscaia Tatiana și Dariiev Boris în numele inculpatului Cebotari Ion, solicitînd respingerea acestora, deoarece decizia instanței de apel este corectă și corespunde legii, iar pedeapsa stabilită este echitabilă faptelor infracționale.

6. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și temeiurile invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (2) lit. a) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța admite recursul, casează, parțial sau total, hotărârea atacată și menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Din conținutul recursului declarat de către avocații Lozovscaia Tatiana și Dariiev Boris în numele inculpatului Cebotari Ion, rezultă că aceștia critică decizia instanței de apel sub aspectul temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 7) și 12) Cod de procedură penală – *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanța de apel în cazul cînd apelul a fost introdus tardiv și faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Temeiul pentru recursurile enunțate și invocate de recurenți în recursurile ordinare declarate este incident speței în cauză, avînd în vedere că la depunerea apelului, procurorului a considerat că acesta este depus în termen, invocînd că sentința a parvenit la procuratura r-lui Sîngerei la data de 08.04.2015, astfel în baza art. 403 Cod de procedură penală a solicitat repunerea în termen a apelului.

Potrivit regulii generale prescrise la art. 402 Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Excepția de la regula dată este inserată în dispoziția normei art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, unde este stipulat că apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întîrzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Analizînd partea motivatorie a deciziei contestate, Colegiul penal lărgit conchide că apelul declarat de procuror este declarat peste termenul prevăzut de art. 402 Cod de procedură penală, însă instanța de apel a indicat în decizia adoptată următoarele motive pretinse a fi întemeiate: „*Din materialele cauzei se stabilește înmînarea copiei de pe sentință procurorului la data de 03.04.2015, pe cînd din conținutul apelului se stabilește primirea sentinței în procuratură la data de 08.04.2016...iar din conținutul dovezii de primire anexată la materialele cauzei nu este clar care act a fost înmînat procurorului și anume sentința motivată sau dispozitivul sentinței”, Totodată, sentința primei instanțe a fost pronunțată integral la data de 03.04.2015, fără a emite dispozitivul sentinței. Mai mult, Colegiul penal lărgit constată că, în dispozitivul*

deciziei instanței de apel, nu a fost menționat că apelul procurorului se repune în termen.

Un asemenea argument invocat în susținerea repunerii în termen a apelului nu poate fi reținut ca fondat de către instanța de recurs, întrucât nu au fost elucidate motivele întemeiate solicitate de legiuitor la art. 403 Cod de procedură penală.

În context, prin motive întemeiate se are în vedere acele circumstanțe de ordin obiectiv, a căror producere nu depinde de voința titularului dreptului de apel (calamitate naturală, accident, boală, etc.)

Totodată, prevederile la care face referință procurorul în cererea sa, nu pot fi reținute în sarcina acestuia, deoarece apelantul nu se regăsește în nici una din situațiile care pot constitui temei de drept pentru a fi solicitată repunerea în termen a apelului: participantul a lipsit atât la judecarea cauzei, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței.

În acest sens, Colegiul penal lărgit constată că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 03.04.2015 (f.d. 84), procurorul a fost prezent la pronunțarea sentinței, unde a semnat dovada de primire acesteia (f.d. 91).

Această circumstanță denotă faptul că, procurorul a avut dreptul și posibilitatea reală de a face cunoștință cu sentința integrală, însă din cauze necunoscute instanței de recurs, acesta a menționat în apelul său că sentința motivată a parvenit la procuratura r-lui Sîngerei la 08.04.2015.

Prin urmare, parvenirea sentinței primei instanțe la procuratură nu constituie o circumstanță imputabilă instanței de judecată, cu atât mai mult nu poate fi reținută ca un motiv întemeiat la introducerea tardivă a apelului, deoarece procurorul a primit această sentință motivată contrasemnându-se pe dovadă de primire. Mai mult, apelantul nici nu a prezentat careva dovezi că sentința a parvenit la Procuratura Sîngerei la data de 08.04.2015, astfel motivul invocat pentru repunerea în termen fiind doar declarativ.

În cele din urmă, instanța de recurs menționează că termenul de declarare a apelului împotriva sentinței pronunțate integral la 03.04.2015 a expirat la data de 20.04.2015 însă, apelul acuzatorului de stat a fost declarat la data de 23.04.2015 (f.d. 92), adică peste termenul prevăzut de lege.

Așadar, reieșind din constatările formulate, Colegiul penal lărgit conchide că motivele invocate în recursurile ordinare, sunt justificate și întemeiate, fiind cert faptul că instanța de apel greșit a admis apelul procurorului care a fost declarat peste termenul prevăzut de art. 402 Cod de procedură penală.

Astfel, potrivit prevederilor procesual-penale, se impune soluția admiterii recursurilor, cu casarea totală a deciziei contestate și menținerea sentinței primei instanțe.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare, declarate de avocații Lozovscaia Tatiana și Dariev Boris în numele inculpatului Cebotari Ion, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 septembrie 2015 și menține sentința Judecătoriei Sîngerei din 03 aprilie 2015, conform căreia:

Cebotari Ion Ion recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 264¹ alin. (1), 217 alin. (2) Cod penal, fiindu-i aplicat:

- pe art. 264¹ alin. (1) Cod penal, pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 140 (o sută patruzeci) ore, cu privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani;

- pe art. 217 alin. (2) Cod penal, pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 100 (o sută) ore.

În conformitate cu articolul 84 alin. (1) Cod penal, inculpatului Cebotari Ion prin cumul total, i se stabilește pedeapsa definitivă, pentru concurs de infracțiuni - muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 240 (două sută patruzeci) ore, cu privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Se dispune eliberarea lui Cebotari Ion Ion, din penitenciar în caz dacă nu se deține în baza unei alte hotărâri de condamnare sau măsuri de reprimare.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la 26 aprilie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu